

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/276
KARAR NO : 1982/262

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanıklar : Hanefi Görür ve arkadaşları.

UZET :Kamu düzenine ilişkin görev ~~ortu~~
nâ ile ilgili yasa değişikliklerinin
yargılamanın her evresinde göz önünde
bulundurulması ve Sıkıyönetim ilânına
neden olan olaylara ilişkin bulunan,
1402 sayılı yasa'nın değişik 13.madde-
sindeki süre dışında işlemekle birlikte
aynı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı
koşulunu içeren suçlara ait davaların
Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği
hk.

OLAY : 23-9-1978 günü sanıkların; maktül Ali Bilinmez ile, saçlarının uzun olması nedeniyle münakaşa yaptıkları, saçlarını kestirmek için berbere götürdükleri, maktülü durumu polise şikayet ettikten ve berberden çıktuktan sonra sanıklarca takip edilerek kardeşi ile birlikte dövüldüğü, sanıkların kendilerine ateş ederek maktülü kasten öldürdükleri ileri sürülerek, adam öldürme ve 6136 sayılı yasa'ya aykırı davranmak suçlarından dolayı, Malatya C.Savcılığınca; Rıza Murat Akgül, Hanefi Görür ve Nurper Düzgüner hakkında talepname ile kamu davası açılmış, Malatya Sorgu Hakimliğinde yapılan ilk soruşturma sonunda; sanıklara atılı suçun işlendiği, dosya münderecatından anlaşılacakla, sanıklar Hanefi ve Rıza Murat'ın adam öldürmek ve 6136 sayılı yasa'ya aykırı davranmak suçlarından dolayı eylemlerine uyan TCK.nun 64.maddesi yoluyla 448. ve 6136 sayılı yasa'nın 13.maddelerine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın, Malatya Ağır Ceza Mahkemesinde yapılmasına, yakalanamayan sanık Nurper hakkındaki davanın tefriki ile soruşturmanın muvakkaten tatiline karar verilmiştir.

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi: 27-12-1978 gününde, 1978/318-202 sayı ile; suçun görüş ayrılığından kaynaklandığı, Sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olduğu, davaya bakmanın Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin görevine girdiği,

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 24-1-1980 gününde, 1980/8-5 sayı ile; atılı suçun Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmadığı, zira sanıkların siyasal amaçla hareket ettikleri konusunda kanıt bulunmadığı, bağlantı koşulunu da içermediği, bu nedenle davada mahkemelerinin görevsiz olduğu,

Gerekçeleriyle verdikleri görevsizlik kararları üzerine oluşan görev uyuşmazlığı; mahkememizin 5-5-1980 günlü, 1980/84-148 sayılı kararı ile çözümlenmiş, suçun Sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemleri niteliğinde olduğu, politik ve ideolojik amaçla işlendiği ve bağlantı koşulunu içerdiği gerekçesiyle, davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu karara bağlanmış, bu karar üzerine dosya Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesince 1980/403 esasa kayıt edilmiştir.

Bu arada Malatya Sorgu Hakimliğince; yakalanamayan sanık Nurper Düzgüner hakkındaki tefrik edilen dava da; öteki sanıklar için Malatya Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görevsizlik kararı ile Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine gönderildiğinden görevsizlik kararı verilmiş, Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca bu sanıkla birlikte Nurdal Gökhan Yaman ve Ali Göksoy hakkında aynı olay nedeniyle kamu davası açılmıştır. Askeri Mahkemenin 1980/498 esasına kaydedilen bu dava 17-10-1980 günlü karar ile aynı mahkemenin 1980/403 esasına kayıtlı dava dosyası ile birleştirilmiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 23-10-1980 gününde, 1980/403 ve 188 sayı ile; atılı suçun, 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesinde öngörülen süre içerisinde işlenmediği, davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

22

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi: Görevsizlik kararı ile kendisine gelen dava dosyasını 1980/350 esasa kaydetmiş, 21-9-1981 gününde, 1980/350-1981/203 sayı ile; daha önce mahkemelerince verilen görevsizlik kararı ile, Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince son olarak verilen görevsizlik kararları nedeniyle olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, bunu Uyuşmazlık Mahkemesi'nde çözülmesi gerektiği, bu uyuşmazlık çözümlenmeden davaya bakılmıyacağı nedenleriyle CMUK.nun 253/4.maddesine göre, muhakemenin durmasına karar vermiş, dosya esasını kapatıp, 2247 sayılı yasa'ya göre gerekli işlem yapılmak üzere dosyayı ilgili mercie göndermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı: her iki mahkemenin görevsizlik kararları arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından bahisle, bunun giderilmesini istemiş ve dosya 17-3-1982 günlü yazı ile mahkememize gönderilmiştir.

Böylece; kamu düzenine ilişkin olan görev sorunu ile ilgili Yasa değişikliği nedeniyle, Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin son görevsizlik kararı ile Malatya Ağır Ceza Mahkemesinin ilk görevsizlik kararları arasında, sanıklardan Rıza Murat Akgül ve Hanefi Görür yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Ahmet H.Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 17-5-1982 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhan Ferhatoğlu'nun davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Olay kısmında da değinildiği gibi; Malatya Ağır Ceza Mahkemesinin 27-12-1978 günlü, 1978/118-302 sayılı görevsizlik kararı ile Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin 24-1-1980 günlü, 1980/8-5 sayılı görevsizlik kararları arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığı, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nce verilen 5-5-1980 günlü, 1980/84-148 sayılı kararlarla çözümlenmiş ve davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu karara bağlanmıştır.

Bu arada; 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesi, 2301 sayılı yasa ile değiştirilmiş ve Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçları Sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içinde işleyenlerle, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olarak işlenen suçlara ait davalara, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerince bakılması ön görülerek kamu düzenine ilişkin olan görev konusu ile ilgili yeni bir düzenleme getirilmiştir.

Kamu düzeni ile ilgili, görev konusu ile ilgili usul hükümleri, muhakemenin her evresinde gözönünde bulundurulacağından, bu kez Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişik 13/a.maddesindeki üç aylık süre sınırlamasını nazara alarak yeniden görevsizlik kararı vermiştir.

Bu duruma göre, Malatya Ağır Ceza Mahkemesinin 27-12-1978 günlü, 1978/318-302 sayılı görevsizlik kararı ile Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin, yasa değişikliğini nazara alarak ikinci kez verdiği 23-10-1980 günlü, 1980/403-188 sayılı

On

görevsizlik kararları arasında (Rıza Murat Akgül ve Hanefi Görür hakkında) olumsuz görev uyuşmazlığının doğduğu kabul edilmeli ve son yasal değişikliğe göre görev konusu mahkememizce yeniden ele alınıp incelenmelidir. Zira mahkememizce verilen 5-5-1980 günlü, 1980/84-148 sayılı ve Askeri Yargı yerinin görevli olduğunu belirleyen kararda, 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesini değiştiren 2301 sayılı yasa hükümleri nazara alınmadığından, böyle bir inceleme yapmak zorunlu bulunmaktadır.

Suç; Sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenen suçlara, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılabilmesi için, suçun Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunması ve Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde işlenmesi ve buna ilişkin dosyada yeterli kanıt bulunması gerekmektedir. (1402 sayılı yasa 13/a-b. maddesi)

Dosya içeriğinden; sanıkların sağ görüşlü, maktülün ise sol görüşlü olduğu, suçun işlenmesini gerektiren özel ve kişisel bir neden bulunmadığı, saçları uzun olan maktülün saçlarının zorla kestirilmek istenmesi kişisel nedenden öte, ideolojik nedene dayandığı ve suçun politik ve ideolojik nedenden kaynaklandığı yolunda beyan ve bulgular mevcuttur. Şu hale göre, suç yaşam hakkına yönelik, politik ve ideolojik nedenden kaynaklandığından, MGK'nin 7 sayılı kararı 4. maddesi kapsamında, bu yönüyle Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Suç, Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber 1402 sayılı yasa'nın 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlendiğinden, aynı yasa'nın (b) bendindeki bağlantı koşulunu içerip içermediği araştırılmalıdır.

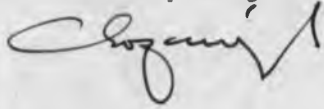
Askeri Yargı yerinin görevli olduğuna ilişkin, Uyuşmazlık Mahkemesi Kararında "Suçun Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğu" belirlendiğine, dosyanın 137. dizisinde yer alan teşhis zabıtı varakasında, sanıklardan R. Murat Akgül; öteki sanık Hanefi'nin Dört Yol'da açılan obanın başkanlığını yaptığını beyan ettiğine, tanık ve maktülün kardeşi duruşmada kendilerinin sol, sanıkların ülkücü olduğunu söylediğine, müdahil vekili 20-8-1980 günlü dilekçesinde, sanık Hanefi'nin oba başkanı olup, olayların tertipcisi bulunduğunu belirttiğine göre, bu bulgu ve kanıtlar, sanıklara atılı suçun Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde işlendiğini göstermekte ve böylece 1402 sayılı yasa'nın 13/b. maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleşmiş olmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesine ve Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

Pu

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin 23-10-1980 günlü, 198403-188 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 17-5-1982 gününde kesin olarak oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Ahmet H. Boyacıoğlu

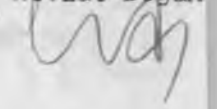

Üye
Fethi Öz dural

Üye

İsmail Oğuz

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Hasan Çelikkale

Üye

Nail Yücel

